

Ogled jezičnih osobina bračke čakavštine

Među znanstvenim raspravama i tekstovnim priložima ovoga zbornika nije se slučajno našao ovaj namjenski prikaz jezičnih osobina bračkih govora s leksičkom građom manje običnih i manje poznatih riječi i izraza koji se spominju u folklornoj građi s ovoga otoka.

O govorima na Braču pisano je u nekoliko navrata¹ s obzirom na različite namjene.²

Za bračku čakavštinu značajno je da na Brač već od 16. st. nije migriralo pučanstvo u većem broju s kopna koje bi moglo bitno narušiti staru bračku čakavštinu. Bjegunci, naročito oni s Poljica, govorili su istim dijalektom kao i brački starinci. Izuzetak su prebjeglice iz Makarske krajine i hercegovačkog zaleđa koje su za kandijskog rata 1646. godine doselile na Brač i osnovale naselje Sumartin i zaselak Rosoticu na

¹ M. Hraste, *Čakavski dijalekt ostrva Brača*, Srpski dijalektološki zbornik X, 1940, 1—64; isti, *O štokavskim govorima na Braču*, Brački zbornik 1, 1940, 43—46; isti, *O štokavskim govorima na Hvaru i Braču*, Zbornik radova Filozofskog fakulteta I, Zagreb 1951, 374—396.

² P. Šimunović, *Toponomija otoka Brača*, Brački zbornik 10, 1972, 318 str. i karte; isti, *Sumartinska onomastika*, Rasprave Instituta za jezik 1, 1968, 89—122; isti, *Toponomija nerežiške općine*, Radovi XXXVIII Odjeljenja društ. nauka Akademije nauka Bosne i Hercegovine, 13, Sarajevo 1970, 111 — 152 i karte. Za hrvatski i srpski dijalekatski atlas obradio sam na Braču ove dijalekatske punktove: *Ložišća, Pražnice, Sumartin*.

istočnom dijelu otoka. Oni su sa sobom donijeli štokavski dijalekt s novijom akcentuacijom i svoj utjecaj djelomično proširili na susjedna naselja Selca, Novo Selo i Povlja, a u isto vrijeme primali u svoj govor mnoge čakavske osobine. Takva dijalekatska slika otoka ostala je do danas.

God. 1900. Brač je imao najviše žitelja (22.895). Od tada zbog uginuća stare loze, kojom je bio zasađen sav otok, počinje iseljavanje stanovništva, mahom u daleke preoceanske zemlje. To iseljavanje traje neprekidno do danas, tako da je Brač u posljednjih sedamdeset godina gotovo prepолоvio stanovništvo. Za popisa 1971. bilo ih je 12.836.

Na otoku je sve više staraca i sve manje djece. Gotovo 20 posto pučanstva starije je od 60 godina i živi pretežno od poljoprivrede.

Danas se socijalna i privredna struktura naglo mijenja. Utjecali su na to elektrifikacija otoka, dovođenje vode podmorjem sa Cetine, izgrađene ceste, razvitak kamenarstva, a osobito turizam.

To je razlogom da je prvotni čvrsti sustav otočke čakavštine narušen, i da u nj pod utjecajem škole, novinstva i drugih sredstava javne komunikacije svakodnevno književni jezik sve više prevladava, tako da je teško naći ispitanika u čijem se govoru taj utjecaj ne bi osjetio.

Naročito velik utjecaj zapaža se u snimljenim, folklornim tekstovima u ovoj knjizi, iako ne u jednakoj mjeri kod svih ispitanika niti u svim tekstovima. Tako je štokavski utjecaj u narodnim pjesmama koje

RAZMJESTA J BRAČKIH DIJALEKATA

se lako prenose, uče ili stvaraju po Kačićevu uzoru kudikamo veći od onoga u narodnim pripovijetkama koje su obojene lokalnim koloritom i vezane uz osobe koje su živjele na otoku. Navode se u njima imena mjesta koja su puku poznata pa su i leksik i rečenica kudikamo više čakavski, domaći.

Proučavatelji narodnog života, narodnih običaja i narodnih umotvorima služe se drukčijim metodama od onih kakve primjenjuju dijalektolozi koji u mjesnom govoru traže sustav ili tragaju za određenim izglasama. Folkloristima je pri skupljanju narodnih umotvorina važna izvornost pričanja, oni ne interveniraju pri izlaganju ispitanikovu, pa se ispitanik izražava u nekoliko idioma (u književnom i u dijalekatskom) pri čemu je, naravno, velika prevaga dijalekatskih, tj. čakavskih osobina. Ispitivači obično ne vladaju ispitanikovim dijalektom, oni mu se obraćaju na književnom jeziku ili na njegovu iskrvljenu dijalektu, pri čemu ispitanik obično prihvaća takav način komunikacije i kad je upozoren da se izražava svojim zavičajnim idiomom.

Takav jezik, kakav nalazimo u pripovijetkama i anegdotama sa Brača nije iskrvljen, izvještačen, neovjeren. On je samo jedan od mogućih kodova kojima se izražava ispitanik. To je načešće u prilici kad Braćanin razgovara s onima koji njegova koda ne znaju. S toga gledišta ovi tekstovi dobit će na vrijednosti pri proučavanju bračke čakavštine i u prožimanju s književnim jezikom. Ti su jezični procesi na Braču upravo u naše vrijeme u velikom previranju, pa je dobro da su zabilježeni u takvu neposrednu kazivanju kao podatak našoj dijalektologiji kad se uhvati u koštac s problemima dijalekata u kontaktu.

Velik je nedostatak što tekstovi nisu akcentuirani. Fonetsko bilježenje čini ih na prvi mah teže razumljivima, pa se i zbog toga daju ove jezične napomene i priručni rječnik kako bi se i ta zapreka svela na minimum.

Samoglasnici. Bračka čakavština ima sustav od šest dugih i šest kratkih samoglasnika. Predočujemo ih s obzirom na mjesto i način izgovora ovako:

a) u dugim slogovima

ī
ē
ā

ū
ō
ō

b) u kratkim slogovima

i	u
e	o
a	o

Sutivan, štokavsko naselje Sumartin i čakavsko-štovasko naselje na istoku otoka poznaju, kao i književni jezik, petočlani sustav dugih i kratkih samoglasnika /i/, /e/, /a/, /o/, /u/. Bol, G. Humac, Pučišća, a manje neka druga naselja, umjesto dugih ē i ō izgovaraju dvoglase ie uo (miēso, pīet; ūon būog).

Najprimjetljivija je zatvorenost ā koje prelazi u ō: brōv, krōj, mōli, rōd. Takvo dugo ō javlja se i u zanaglasnim dugim slogovima, koji su se zatim pokratili, ali je zatvorenost glasa a ostala. Tako je npr. u gen. pl. ž. r.: tīkov, smōkov, īkor; u gen. sg. sr. roda: imōnjo, zdrōvjo; u nom.

sg, ž. r. pridjevke deklinacije: *žūto* (jābuka), *mōlo* (ögrada), *lūdo* (rič); u glagola V. vrste 1. razreda: *pīton*, *uživoš*; u participu perf. aktivnog: *pivo* — *pivola* — *pivolo* — *pivoli* i u drugim slogovima koji su po prirodi dugi: *ōbičoj*, *bōdnjok*.

Ako je *ä* naglašeno u otvorenom slogu (isključujući posljednji slog jedne prozodijske cjeline), tada se taj kratki *ä* duži u dugi s tzv. čakavskim akutom *ā*: *jāma*, *krāva*, *dāska*, ali *glōvā*, *sestrā*. Na taj se način u glasovni sustav ponovno uvodi dugo *ā*, nakon prijelaza prvotnog dugog *ā* u *ō*. Takvo (*ä* →) *ā* nije zahvatilo Sutivan niti Sumartin, ni čakavsko-štokavska naselja na istoku otoka.

Gdje god je *ā* prešlo u *ō*, tamo je i *ō* prešlo u još zatvoreni glas blizak glasu *u*. Bilježimo ga znakom *ō̄*, što znači da je vrlo zatvoreno, ili se ostvaruje dvoglas *uo*. Iako ih isto pišu, Bračani dobro razlikuju riječi *rōj* (veći broj pčela u zajednici) i *rōj* (= raj), *nōc* (naći) i *nōc* (vrijeme od mraka do zore), *rōd* (djelo) i *rōd* (urod), *zvōn* (= pozvan) i *zvōn* (zvono).

Dugo *ē* izgovara se također vrlo zatvoreno kao *ē̄*, odnosno dvoglas *ie*: *grēb*, *rēst*; *šiest*, *pīest*.

Samoglasno *r /r/* imaju sva naselja osim Bola gdje se taj *r* pretvara u slijed glasova *a + r*: *pārst*, *kārv*. Samoglasno *r* na Braču uvijek je kratko. U nekim selima kao npr. u Milni, Skripu, Dračevici uz *r* ispadaju glasovi *i*, *e* pa se dobiva naknadno *r*: *vřca*, *zdřlo*, *prñt*, *přko*, *grhotā*, *prpovīdāt*.

Cesta su sažimanja samoglasnika: *viš vījte* (← *vidiš*, *vidite*), *nīmote* (← *ne imate*) *stōt* (= *stajati*), *homočā* (= *hodimo ča*). Mnogi samoglasnici ispadaju: a) na početku (*o*)*vī*, (*o*)*nī*, (*o*)*voliki*; b) u sredini: *br(i)me*, *čīn(i)mo*, *vōl(i)te*; i c) na kraju riječi: *krēst(i)*, *pēc(i) rēc(i)*, *pēc(i)*, *čīn(i)*.

Suglasnici. Od suglasničkog inventara važno je napomenuti da štokavska naselja (Sumartin i Rasotica) nemaju /f/ i /h/, imaju po jednu zvučnu /đ/ i bezvučnu afrikatu /č/. Čakavska mjesta nemaju zvučnih afrikata /đ/ i /dž/. Suglasnik *đ* izgovara se okluzivno kao /d'/ a tako isto i njegov bezvučni parnjak /t'/.

Nema glasa /lj/ već se na njegovu mjestu izgovara *j* (*judi*, *jubov*) ili *1 + j* (*Doljanin*, *veselje*).

Supetar, Sutivan i Milna čakavska su naselja. Ona izgovaraju glas *č* kao *c* (*covik*, *celō*, *kljūc*) i poistovjećuju frikativne glasove *s* i *š*, *z* i *ž* sa srednjim glasovima *s*, *z* (*šūša*, *mrža*, *kōža*). Ispitanici namjerice i ne sasvim uspješno izbjegavaju da govore čakavski.

O ponašanju pojedinih suglasnika treba reći da *-l* na kraju riječi i na kraju sloga ostaje neizmijenjen: *vōl*, *jāval*, *trabākul pōlca*, *kōlnji*, dok se *-l* u participu aktivnom u m. rodu obćino reducira: *zōša(l)*, *sovō(l)*, *izgubī(l)*, *ukrē(l)*. Suglasnik *m* na kraju riječi (uvijek na kraju nastavka) prelazi u *-n*: *sinon*, *mōlin*, *njōn*, *zvōn* (= pozvan) *mōlon rībon*. Kad je *-m* dio osnove obićno ostaje: *grōm*, *katrōm*, *đīm*, *Rīm*, *pītom*.

Od ostalih suglasničkih promjena spomenuti valja nastojanje izbjegavanja teških suglasničkih skupova od dvaju ili više zatvornih suglasnika. U takvim skupovima prvi suglasnik otpada (*čelà, sovàt, šenīca*) ili se mijenja u sonant ili spirant koji su lakši za izgovor (*klù(v)ko, pòlpis, pròjca, gūvno, pājka, lūjka, māška, Gřška*). Ove su promjene vrlo česte i jedino one prividno otežavaju razumijevanje tekstova.

Naglasak. Tekstovi u ovoj knjizi nisu naglašeni, što je nedostatak kad ih se jednom bude jezično obrađivalo. Razumijevanja radi valja navesti da čakavska naselja na Braču imaju arhaičnu akcentuaciju od ova tri akcenta:

1. brzi (⌘) koji je kratak i silazne intonacije. Dolazi na svim kratkim slogovima i na svim samoglasnicima, osim na samoglasniku *a* kad je u otvorenu slogu: *jāma* (← *jāma*);

2. dugi (◌) koji je silazne intonacije, a s obzirom na kretanje tona lomljen. Javlja se na svim samoglasnicima osim na vokalu *r*, koji je u bračkoj čakavštini uvijek kratak: *vòl opònke, divòjka, sestròn, badònj, kotòl, pròg...*, ali *vřh, vřba*.

3. čakavski akcent (◌~) je s obzirom na trajanje dug, s obzirom na intonaciju uzlazan i s obzirom na kretanje tona lomljen. Javlja se na svim samoglasnicima osim na vokalu *r*. Vrlo je čest i izražajan: *kantūn, šūd, mihūr, glově, sūša, mūrva, pismo, pìton, vodě, sestròn, kostrīč*; i najnovijeg pojtojanja *ä* → *ā*: *rāzum, vojālo, jāma, krozò me, nā noge* itd.

Spomenuli smo da se dužine javljaju samo ispred akcenta i vrlo su izrazite: *sūdīt, tròvā, pròvjāt*. Akcentat u pravilu ne podnosi dug vokal pred sobom, nego ga pokrećuje *glově, gudālo, drimālo...*

Naglasci i dužina sloga nose razlikovna obilježja

a) s obzirom na mjesto u riječi: *zakòj kozù: ko cě odrīt kòžu?*
věž kròk : učin kròk

b) s obzirom na dužinu: *Hòl dòl : u Dòl; vòd me : vòd* (= ovdje)

c) s obzirom na intonaciju: *Līpi je ovī kròj : Nī kròj nīmo līpjega.*
Stān uza mīr (= zid) : *Imāčeš mīr. Grě za sestròn* (jednina) : *Grě za sestròn* (množina).

Morfologija. Za razumijevanje tekstova morfološki likovi nisu osobita zapreka. Većina dočetaka jednaka je kao u književnom jeziku. S obzirom na imeničke dočetke u genitivu množine postoje trojake mogućnosti: a) bez nastavaka: *tīc, zūb, jutor, jōj, žēn, rúk*, b) s nastavkom *-ov* *molītov, stòlov grīhov* i c) s nastavkom *-ih*: *tovārih, sèlih, mūrvih, tetīh*.

U dat., lok. i instr. imenica m. i sr. roda ujednačena je nastavak *ima(n)*: *pòjima, bròdima, držālīma, dōrima*, dok u imenica ž. roda mogu supostojati trojski nastavci *-an / -on*: *molītvan, rukòn, sestròn*; *-imā(n)*: *rānīma (n), nesrīcīma(n), mazgīma(n)* i *-ami(n)*: *dušāmi(n), ženāmi(n), suzāmi(n)*. Stari nastavak za lokativ jednine imenice ž. roda *-ah / -oh* zabilježen je samo nekoliko puta u tekstovima: *nogòh, rukòh*.

Što se glagoljskih vremena tiče, imperfekta gotovo nema, dok je aorist vrlo rijedak. Javlja se u ustaljenim izrekama, i to samo u 3. licu prezenta jednine. U pripovijetkama je kudikamo češći nego u običnom svakodnevnom govoru.

Leksik. Rječničko blago suvremenih čakavskih govora još nije pisano. Ovdje na južnoj slavenskoj periferiji mnoge su riječi sačuvala staro, iskonsko značenje. Zbog povijesnih i zemljopisnih razloga razumljiv je i objašnjiv golem broj romanizama. Vrijednost bračkih romanizama je golema, jer Brač nije imao grada kao drugi naši otoci (Krk, Cres, Pag, Hvar, Vis, Korčula) pa ovdje grad s bilingvnm pučanstvom nije mogao biti ni posrednik ni prijenosnik romanskog leksika. Romanizmi, pogotovo oni stariji, predmletački, ulazili su izravno od monolingvnog Romana u monolingvnog Hrvata i za studij supstitucijske fonetike i značenja imaju kudikamo veću lingvističku vrijednost. Kasnije mletačke posuđenice imale su istu sudbinu kao na cijelom našem primorju gdje je mletački utjecaj bio jak i dugotrajan.

Sve riječi iz tekstova za koje se smatralo da su teže razumljive s obzirom na njihovo porijeklo, oblik ili značenje popisane su u rječniku.

Sintaksa. Za čakavsku sintaksu značajno je da je red riječi u rečenici prilično slobodan. Njihov raspored u rečenici uvjetovao je govornik već prema tome što je htio istaći. Enklitike i pridjevi u službi atributa mogu se naći ispred i iza riječi kojoj pripadaju: *rěka je će ti, jer je tåko ti; ově trī kozě su za rācu, ostāvi san kozě trī za rācu; a krūha zěru dōj kokošōn*. Elipse su česte, naročito u pripovijedanju, jer govornik u živu govoru izostavlja pojedine dijelove rečenice koje on nadoknađuje gestom ili drugim govornim vrednotama: *a jō njěga pjūs po čūnki, jōš mu se i sāl poznāju pr̄sti* (a ja sam ga udario po licu pa mu se ondje još i sada poznaju otisci mojih prstiju). *Ne fāli mu ništa po se uzobisti*. Česte su i različne konstrukcije: *zaboljlo ga je i pasālo mu je*. Tako logički subjekt nalazimo i u izrazima: *Čapālo me na lěžōčū, mīlo mi je bilo; vajālo mu je pōč, n̄ bilo drūge* itd. Funkciju predikata može preuzeti čitava rečenica: *n̄ tō pjūnut po prl̄pīt*.

Ponavljjanje služi za pojačavanje tvrdnji i(li) poticanja: *a onā grě, grě, grě; homočā dōma, homočā*.

Zanimljiva je rečenična konstrukcija koja »predstavlja neke vrsti kontaminacije parataktičkog i hipotaktičkog sustava«: *pītō me da će bi tli ol mēne; a ōn da su tō lupěži bili; svě se misli da će b̄l učin̄i za spōšit se*.

Konstrukcija *za + infinitiv* očito je unesena iz romanskih jezika: *dācu ti za grōdit, ne bi dō za čovika spōšit*.

U rečenicama dolazi i tzv. preteritni perfekt za prošle događaje za koje nije sigurno jesu li se dogodili: *bīćedu bili u njih na obīdu, bīćemo bili pasāli kūs pūtā do sūnac zopāda*. Ovoj je slična konstrukcija tvorena

od imperfekta pomoćnog glagola *biti* i infinitiva: *Bišete dōć po bite bili vidili, bišedu stōt do krāja, pa bidu znāli na čemu smo.*

Udara u oči često izjednačavanje lokativa i instrumentala u lokalnoj upotrebi s oblikom akuzativa: *bi san u Spllt; spōli smo pōl bor; stojī pril kūcu i oglēdo cūru na ponštru.*

I ovo je utjecaj romanskih jezika još iz prvotnih vremena hrvatsko-romanske simbioze na našem primorju.

RJEČNIK*

- amerikanica* f. — vrsta američke loze (sadi se kao podloga na koju se cijepi domaće sorte)
- a bôj*, *uzv.* — pobogu, pobogu brate!
- afân ofôn*, *afâna* m. — nesvijest
- agûst* m. — kolovoz
- a kê* *uzv.* — kakvi
- akužât*, *akužôn*, *svrš.* — prokazati
- amija* f. — tetka
- angunija* f. — objava nečije smrti brećanjem zvona
- arâr*, *-arâ* m. — prugasta vreća od kostrijeti, v. *harôr*
- ârđit*, *-a*, *-o* (*ârđiti*) *prid.* — srčan, smion
- arganêt* m. — usna harmonika, v. *organêt*
- ârkul* m. — vrsta posude
- artičôk* m. — artičoka (*Cynara scolymus*)
- arîst* m. — kamenar, klesar
- artûr*, *-urâ* m. — posuda za orpljenje vode
- âšjobod* m. v. *âšjobod*
- atênto* *pril.* — pozorno, oprezno
- badânj* i *badônj*, *bôdnja* m. — badanj, suđ za vino
- bâdnjak* v. *bôdnjak*
- badnjênica* f. — plitki badanj (sadrži oko 12 hl)
- bâh* / *bâk* m. — svinja
- bahîc* m. — svinja, mlada svinja
- bakefina* f. — tanka drvena šipka (koja se premaže višćem u lovu na ptice)
- bâko*, *bâkota* m. — mitološko biće (Priredi se objed na Pepelnicu u čast bâkota za svu družinu koja je organizirala pokladne zabave.)
- balarîn* m. — plesač
- balarîna* f. — plesačica
- balatûr*, *balatûrâ* m. — shod, terasica pred ulaznim vratima
- balbakân* m. — kamen i prsten na vanjskoj strani okrugle poljske kućice (bunje)
- oâle*, *bâlih* f. pl. — ples, zabava s plesom
- balûn od kôrdave* m. — mala kožna lopata napunjena kostrijeti
- bânak*, *bônka* m. — klupa za sjedenje
- bančîc*, *-îcâ* m. — mala miska klupica
- bandûr*, *bandûrâ* m. — stražar, čuvar
- bâra* f. — 1. jelo od devet vrsta sočiva (jede se na blagdan sv. Barbare); 2. odar u crkvi
- barabôn*, *barabâna* m. — 1. preduskršno vnieme (vrime ol barabâna), 2. večernja funkcija u preduskršno doba (moća škrgočâ za na barabôn), 3. izrezbaren divizin prutić, kojim se na svršetku funkcije udara po klupama, 4. buka, galama (u nôs je svâki dôn barabôn).
- barîl* -ila m. — drveno bure (npr. za soljenje srdela)
- baštûn* -unâ m. — 1. štap, palica; 2. mlatilo na cijepu; 3. boja u igri na karte
- bât*, *bâta* m. — v. meška
- batarêla* f. — buka, tulenje organizirano od seoske mladeži u povodu ženidbe udovca ili udovice
- bêra* f. — naziv domaće životinje sijede dlake (kobila, mazga...)
- berekîn* m. — vragoljan, huncut, prevarrant
- berenica* f. — maslina koja je ubrana na stablu
- bevânda* f. — slabo vino koje se dobije kad se u napola iscijedeni drop od ornog grožđa dolije voda i kada to uzavre, ponovno se temeljito izažme.

* Rječnik ima praktičnu namjenu. U nj su uvrštene manje poznate riječi koje se javljaju u tekstovima ove knjige. Zabilježene su u oblicima u kojima se javljaju u tekstu (*balatûr*); u fonetskoj varijanti u kojoj su zabilježene (*šerenâda*) i u značenjima koja imaju u spomenutim tekstovima.

- Takvo vino pili su brački težaci tijekom godine, dok su ono pravo, prirodno vino prodavali.
- bicerin* m. — čašica
- biga* f. — glava kruna
- bigünac*, *bigünca* m. — drveni sud od 1 hl s dvije ušice (upotrebljava se za prenošenje ulja)
- bija* f. — cjepanica za ogrjev
- bijac*, *bijca* m. — biljac, debeli vuneni pokrivač za krevet
- bikarija* f. — mesnica
- Bila suböta* f. — Velika subota
- bilig* m. — znak, oznaka, biljeg
- bizëra* f. — nagubica, maska v. *vizëra vizëra*
- blazinja* f. — jastuk
- böbië* m. — vrsta loze i vrsta crnoga grožđa
- bocël*, *ëla* m. — kolotur
- bočata* — *bočata voda* — slankasta izvorna voda uz more
- bödnjak* m. — 1. dan uoči Božića, 2. cjepanica koja se na Badnje večer naloži na oganj i blagoslovi te dogorijeva kroz sve božićne blagdane, 3. oganj koji se užeže na Badnju noć pred crkvom ili na mjesnom trgu.
- bogdanüša* / *bojdanüša* f. — vrsta loze i bijeloga grožđa
- böja* m. — ubojica, krvnik
- bokün*, *bokünä* m. — komad, malenkost
- bölsa* f. — v. *börsa*
- börsa* f. — poravnana gomila kao prostirka za sušenje voća i rublja; bors se izrađuje i tako da se na četiri zabit koca poprijeko naslaže brnistra kao prostirka za sušenje smokava i sl.
- boškët* m. — šumica
- böt* m. — oznaka vremena uz brojeve 1—4 (Otäs će döc u dvö böta na obid, a ondä će zaspä dvj ure i u četiri böta počë jëpeta na löžje.)
- boiün*, *-ünä* m. — 1. dugme; 2. dirke na harmonici plonerioi; 3. svijet buhača
- božićna prösvita* f. — oganj na Badnju večer
- bracëra* f. — brod s jednim jarbolom i nosivošću do dva vagona
- bratövština* f. — vjersko udruženje svjetovnjaka
- bravarica* f. — vrsta jarebice
- brävura* f. — pothvat, čin
- brük* m. — brod s tri jarbola a nosivosti od 35 do 40 vagona
- brüvica* f. — džepni nožić s drvenom ručkom domaće izrade
- brüvolin* / *brüvolin* m. — džepni nožić
- brnistra* f. — žukva, brnistra (*Juncus*)
- bronzin* m. — kuhinjski lonac s povrijealom
- bronzinac*, *bronzinca* m. — 1. mali bronzin, 2. mjedeno zvonce (na vratu životinje)
- bruškit* m. — ždrijeb, *veli bruškit* — ždrijeb kojim su se raspoređivali ribarska lovišta u okolišu susjednih otoka, *möli bruškit* — ždrijeb kojim su se birala lovišta uokolo Brača
- bruškität*, *bruškitön* svrš. — ždrijebati
- brüšnjok* m. — brus, vrsta tvrda kameina
- brüstulün* m. — pržnik (za kavu, žito i sl.)
- břž* pril. — vjerojatno, možda
- bržöla* f. — pržolica, komad svinjskog kotleta
- bucöl*, *-ölä* m. — kameni vijenac nad otvorom cisterne, nakapnice
- bučä* f. — boča, drvena kugla za igranje
- bugäva* f. — vugava, vrsta loze, bijelog vina i grožđa slatkih jajolikih bobulja
- bukvära* f. — mreža za lov na bukve
- buladür*, *-dürä* m. — pečatnjak
- bumbök*, *-ökä* m. — pamuk
- bünj* m. — ograđeni prostor na ognjištu za odlaganje pepela (kod krušne peći)
- bünjac*, *bünjca* m. — maleni vegetabilni zaklon za stoku
- bünjica* f. — v. *bunj* (obično je to ograda na kominu)
- buräca* f. — sašivena priručna mješina u kojoj težaci nose piće
- bürg* m. — vrsta tkanine
- büšt* m. — grudnjak, poput prsluka s naramećicama
- butäna* f. — vrsta pamučne tkanine
- butät se*, *butön se* — baciti se
- butiga* f. — dućan
- büža* f. — rupa
- bužadür*, *-ürä* m. — v. *bužaljür*
- bužaljür*, *-ürä* m. — bušilo za rupe (npr. na pojasu, cipelama, limu), v. *bužadür*
- ciguli* m. pl. — kaldrma, put prekriven kamenim oblucima, v. *kögoli*
- cil*, *-a*, *-o* (*cili*) — cio, čitav
- cilo vinö* — nerazvodnjeno vino
- cip* m. — cijep (sastoji se od ručelja i palice ili baštuna)
- cipoüz* m. — lančana, kožna ili konopna spojnica ručelja i palice na cijepu
- cükar*, *cükra* m. — šećer; *kvadrët cükara* — kocka šećera
- cukarin* m. — bombon
- čäd* / *čöd* f. — čađa

čegôd — štogod

čelâ f. — pčela

čelišće, -o, m. — pčelinjak

čimatôrij m. — 1. grobište, 2. posvećeni prostor oko crkve (prvotno grobište)

činît, činîn nesvr. — činiti; □ činît vinčânje — vjenčavati; □ činît pîr — pirovati; □ činît potribu — obavljati nuždu

čivîre, čivîrih f. pl. — tragače, v. čmîre

čmîre, čmîr f. pl. v. čivîre

čobân / čobôn, čobâna m. — pastir

čripja f. — crepnja, crepulja, v. pèka

črjēnâk, črjēnka m. — vrsta loze i grožđa jajolikih crnih bobulja

črjenica f. — zemlja crvenica; v. črmanj

črmanj, črmanja m. — zemlja crvenica; v. črjenica

čânka f. — 1. gubica; 2. obraz (pogrdno); 3. vrh i vanjska strana (npr. opanka)

čvâre, čvôr f. pl. v. čivîre

čapât, čapôn, svrš. — uhvatiti; □ čapât bôlest — razboljeti se; □ čapât mrôk — smračiti se

čâr / čôr. -a, -o (čâni / čôri) — 1. bistar (npr. prošek), 2. vedar (npr. dan), 3. jasan (npr. račun)

čurlîn m. — vrsta aerofone svirale slične flauti a sastoji se od piska i šest cilindričnih nastavaka

dalamûn dalamûnâ m. — mužar

demijôna f. v. demizâna

demizâna f. — pletenka, opletena boca; v. demijôna

dičân, dišna, dišno (dišni) prid. — dostojan, častan, slavan

dîlît se, dîlin se — 1. dijeliti se; 2. razilaziti se (ondâ se nôrôd dîli na makarûnê)

dîmaj, dîmja m. — dimnjak

dîmit m. — vrsta tkanine modre boje

dîndijâna f. — vrsta ženskog pamučnog ruha modre ili smeđe boje sa sitnim cvjetićima

dîžva f. — priručni drveni sud za pretakanje vina (oko 5 l)

dôč, dôjden, svrš. — doći — □ dôč vôja — zaželjeti, zatrebati

dognât, dognen, svrš. — 1. dognati (npr. ovce na pojilo); 2. prevesti, prenijeti ovamo teret na konjima

dolâc, dôlca m. — okruglasta krška vrtača

dosêt, dôsmen, svrš. — doseći, dohvatiti

dôž, dažjâ m. — kiša, dažd

drâčesik m. — vrsta kosora, obično s odužom ručkom, za sječenje drače kojom se ograđuju posjedi; v. drâšisik

drâšisik m. v. dračesik

drôf, drofâ m. — drop, komine

drozgěj, -ējâ m. — drozd

družinâ f. (akuz. družinu) — ribarska ekipa od 12 do 18 ribara

dûpal, -pla, -plo (dûpli) prid. dvostruk

dûša f. — 1. duša, 2. željezni uložak u glačalu koji zadržava toplinu

dušpîr, -irâ m. — odušak, ventil (npr. na vapnenici)

êpe, êpet, êpeta, pril. — opet; v. jepe

facoletûn, -ûnâ m. — vrsta vunene tkanine s resama

fâr, fôr, fâra m. — pšenična prekrupa, grubo mljeveno brašno

fâša f. — vrpca, pojas od tkanine (na haljini, kaputu)

fâžôl m. — grah

fêca f. — vinski talog u bačvi

fênta f. — 1. znak, nagovijest; 2. pretvaranje □ činît fênte — pretvarati se

fermât, fermôn svrš. — 1. zaustaviti; 2. zaustaviti se

fermô n. — vrsta broša

filâvât, / filôvât, filôjen, nesvrš. — odmotavati (npr. konop)

fîrsa f. — 1. dugoljasta plahta, špalta, 2. elipsasta mala kožica (od četiri takve kožice sašije se balûn ol kôrdave)

fjêra f. — blagdan (uz sajam, proštenje, svečanosti)

flêma f. — rakija s malim postotkom alkohola, slaba rakija

foncijûn, -i, f. — crkveni obred

frênja f. — špekula

frîgat / frîgot, frîgon nesvrš. — pržiti

fritula f. — božićni uštipak, valjušica; v. pršurâta

frmentûn, -ûnâ m. — kukuruz

frmentunîca f. — kruh ili pogača od kukuruznog brašna

fumôr, -ôrâ m. — dimnjak; v. humôr

fundamēnat, fundamēnta m. — temelj

fundât, fundôn, svrš. — zagnjuriti, potopiti

furêšt m. — 1. stranac; 2. gost iz drugih mjesta

fuštân, fuštâna m. — vrsta tkanine

gâće f. pl. — hlaće

galîna f. — naziv za domaću životinju sivkaste dlake

- garbūra* f. — karbit
garīful m. — 1. ikaramfil; 2. klinčac (za-
 čin); s. *garōful*
garītula f. — krušna pletenica s jajima
garōful m. v. *garīful*
glāmnja f. — glavnja, nagorena ojepa-
 nica
glāmnjica f. — mala glāmnja (na Veli-
 ku subotu se blagoslivlju glāmnjice
 i nose kućama da se potpali novi
 oganj koji bi valjalo da gori i tinja
 cijelu godinu)
glōvā f. — 1. glava, □ *glōvā salōte, kupū-
 sa, krūha*
gomīla f. — 1. hrpa otrijebljenog kame-
 nja, gromača; 2. kamena ograda; 3.
 prapovijesne gradine (koje puk zove
 »grške gomile«).
gomōja f. — 1. gomolja, 2. sir u obliku
 plitkoga valjka
gōndola f. — sandolina, dugoljast čun s
 veslom na dvije pale
gonjōč, gonjōča m. — gonič, čovjek čije
 je zanimanje da konjima prenaša te-
 ret na odredišta.
grabunāt, grabunōn, nesvrš. — češljati
 vunu grabunina; v. *grgašāt*
grabūn, grabūnih m. pl. — grabulje (če-
 šljevi) za vunu
gradēle, gradēl f. pl. — prijenosni rešet-
 kasti roštilj
grāmpus m. v. *krāmpus*
gramulāt, gramulōn nesvrš. — glodati
 (npr. kost)
grēbje m. — groblje
grgašāt, grgašōn, nesvrš. — češljati vu-
 nu grgašima; v. *grabunāt*
grūb, grūbā, grūbo (grūbi) prid. — ružan
gūbno n; v. *gūvno*
gūc m. — mali čamac za lov na osti
gūjā f. — zmija
gūsle, gūsol f. pl. — kondofoni instru-
 ment poput lutnje. Rezonator je u *ko-
 ritu*, vrat se zove *ručica*; korito je pre-
 krito *kōžon od mōrske māške* (Bol) ili
 od *kozlića* (Sumartin) i pričvršćen dr-
 venim *kavijama* (Bol) ili *spicama* (Su-
 martin). Otvori na *kōži* su *būže*. *Strū-
 nja* ide preko *konjā* i zateže se *vēlon*
kovijon. Gusle *zvonū*, a zvonī se *gūdā-
 lon*.
gustīrna f. — nakapnica, cisterna
gūvno n. — gumno, mjesto gdje se mla-
 ti žito; v. *gūbno*
gvancēra f. — pladanj, poslužavnik
gvōžd'a n. pl. v. *groždicā*
groždicā n. pl. — željezna stupica s op-
 rugom (za kune, lisice puhove) v. *gvōž-
 d'a*
harōr, -ōrā m. v. *arār*
hāšcōt, hāščēn nesvrš. — halapljivo je-
 štī
hīzav, -ava, -avo (hīzavi) — sklon udara-
 nju nogama (o konju)
hlapūr, -ūrā m. — oveće četvrtasto zvon-
 ce na vratu životinje (koji hlāpje); v.
klapūr
hmūjka f. — drvena rašljasta šipka za
 miješanje pure ili zelja u loncu
hmūtica f. v. *smūtica*
hōj / hōl / hōd (2. 1. imper. sg. od *hodit*)
 — iči
hōlte (2. 1. imper. pl. od *hodit*) — iči
hrēb, hrēba m. — panj sa žilama
hrstule f. pl. — vrsta slatkiša
humōr, -ōrā m. — dimnjak; v. *fumōr*
igrā f. — igra; igre bejamama zovu se:
*na grōdāc; na jāme; na ligo na batti-
 mūru; na kanēšu; na plōke; na pūnto-
 kūlo* ...
īkra f. — sisa (na vimenu)
infotāt, infotōn, svrš. — naljutiti
inkolān, -a, -o (inkolāni) prid. — uškrob-
 ljen
īnjul, -a, -o (īnjuli) pridj. — jednostruk;
 v. *ūnjul*
īsfetāt, īsfetōn, svrš. — izrezati na kriš-
 ke (kruh), komade (meso)
iskalāt, iskalōn, svrš. — skinuti
ispomīnjot se, ispomīnjen se, nesvrš. —
 sjećati se
īspurgāt se, īspurgōn se, svrš. — 1. pur-
 gon očistiti želudac, 2. iščistiti se (o
 pužu kad odbaci sluz, povuče se i za-
 tvori opnom u svoju kućicu)
īša ča (part. perf. od *otići*) — otišao je
īškovetāt, īškovetōn, svrš. — iščerkati
 (npr. odijelo)
īzgādīt, izgādīn, svrš. — ispsovati, bla-
 mirati
īzjūtīt se, izjūti se svrš. — ukiseli se
 (npr. vino)
jāčmik m. — ječmenac, čir među trepa-
 vicama
jakēta f. — haljetak, kratki kaput

- jālov* -a, -o (jālovi) prid. — jalov,
jālova zemjā — nezagnojena zemja,
 ugar, utrina
jandāram, jandōrma m. — žandar
japjēnica / japjēnka / japlēnka / japnē-
nica f. — vapnenara
jemātva f. — 1. berba grožđa; 2. vrijeme
 berbe
jēpe / jēpet / jēpeta / pril. — opet; v. *ēpe*
jīd m. — jed, srdžba, ljutnja
jōpōnj, jōpnja m. — vapno
junōk, -ōkā m. — 1. junak, 2. sluga
- kabāl / kabōl, kōbla* m. — muzlica (sadr-
 žava 10—15 l)
kablīca f. — muzlica; v. *kabāl*
kāca / kōca f. — drveni sud, kao polu-
 bačvica, sadržava 2 hl.
kacijōla f. — kutlača
kadēna f. — 1. lanac, 2. verige, 3. kolaj-
 na
kajīc m. — mali čamac
kajīn, kajīna m. — lavor
kalūt, kalōn svrš. — 1. skinuti, spustiti;
 2. grabiti (npr. vodu iz zdenca)
kalčeta f. — čarapa
kāmenica f. — 1. kameno korito, 2. ka-
 menno spremište za ulje, 3. kamena ko-
 šnica (načinjena od četiri plakūnā)
kamomīl, -īla m. — 1. buhač, 2. kamilica
kampāna f. — sjenilo na lampionima
Kandalōra f. — Svijećnica (2. veljače).
 Vjeruje se da tada prestaje zima
 (Kandalōra zimā fōra!)
kanēla f. — 1. pipa, slavina (na bačvi);
 2. cimet
kanēt m. — drveni (izrezbareni i prošup-
 ljeni) držač pletace igle
kanijēla f. — kolajna
kantadūr, -ūrā m. — pjevač (obično u
 crkvi)
kantīr, -īrā m. — potporanj (uz bačvu,
 uz brod na suhom i sl.)
kantūn, -ūnā m. — ugao, kut
kantunāl, -ōlā m. — noćni ormarić
kapelīn m. — ženski šešir
kapobālo, kapobālota m. — voditelj, re-
 datelj na plesu
kapōt m. — zimski kaput, *kapōt od*
mīčīne — kaput, ogntač od domaćeg
 grubog sukna u prirodnoj smeđoj bo-
 ji s kukuljicom
kaprjūn, -ūnā m. — bočna kreda na kro-
 vu
kapūlica f. — glavica luka
- karatīl, karatīla* m. — bačvica (do 5 hl)
kargovōnje, -o, n. — podizanje (odvalji-
 vanje) kamena polugom, mašklinom ...
kārmīne, kārmin f. pl. — jelo za upokoj
 duše
kāsa f. — lijes koji se pokapa zajedno s
 mrtvacem
kašīl m. — lijes (zajednički za svu župu)
kašīr, -īrā m. — blagajnik
kašēta f. — manji drveni sanduk
kaštradīnā f. — sušeno kozje ili braveće
 meso
kašūn, -ūnā — veliki drveni sanduk kao
 ostava
katrīda f. — sjedalica s naslonom; v.
katrīga
katrīga f. v. *katrīda*
kavalēt m. — stalak, nogari (npr. za das-
 ske na kojima se spavalo)
kazōta f. — prezime
kjūka f. — kljukasti kolac s malim raš-
 ljastim završetkom (služi kao ispomoć
 u berbi maslina, bajama ...)
kjūn m. — 1. kljun, 2. vrh opanka
klapūr, -ūrā m.; v. *hlapūr*
klobūk, -ūkā m. — šešir
kō pril. — kao
kōbīla f. — 1. ženka od konja, 2. debela
 greda s kružnim izrezom kojom se
 pritište na tijesku
kōčul m. — željezna kuka u liku slova s.
kočēta f. — postelja, kočēta od dvī
 peršōne, kočēta od peršōne i pol, —
 bračni krevet
kodlāk, kodlāka m. — vukodlak; v. *koz-*
lāk
kōgoma f. — posudica s noskom i ruč-
 kom sa strane
kojūta f. — zgrušano usireno mlijeko
kolejān m. s. — kolendar
kolēndar m. — koledar (o Božiću)
kolēt m. — ovratnik
kolōč, -očā m. — okrugli hljeb
komīn, komīnā m. — otvoreno ognjište,
 na izdignutom četvrtastom postolju
komō m. — sobni ormar s ladicama
kōmodno pril. — dosta, udobno
komōra f. — soba, spavaća soba
komōštrē, komōštrīh f. pl. — lanac nad
 ognjištem za vješanje lonaca
kōnat, kōnta m. — račun; □ u *kōnat*
žetve — na račun žetve
koncapijāt, -āta m. — popravljач tanju-
 ra
konfīn m. — granice katastarske općine
konīstra f. — pletena (košara s uškama
 sa strane bez povrijesla
konōba f. — 1. podrum, 2. sporedna pro-
 storija (potleušica) za spremanje vina

- konöl*, -ölä — 1. jarak, 2. žlijeb pod strehom, 3. Brački kanal
kontra, pril. — protiv, prema
kontrabänd m. — 1. krijumčarenje; 2. krijumčarena roba
kopänja f. — načve
kopito n. — kalup za cipele
koräj, -aja m. — koralj
kôrda f. — žica, vrpca
körnët m. — oblik hljeba
koromäc, -äca m. — komorač (Foeniculum vulgare)
kôrta f. — papir
kortëja f. — snubljenje, udvaranje; *präviti kortëju* — udvarati
kösa / *kösica* f. — 1. pletenica (kose), 2. pletenica (kruha)
kösa
kosic m. — kos
kosir, irä m. — 1. vrsta kosora zavinit kao srp, 2. čeljust
kosiräca f. — kosir (koji s vanjske strane ima sječivo (peticu))
köstret f. — kostrijet
košaltin m. — vrsta plesa
kotäc, *kölca* / *kolcä* — vrsta tora, okrugla suhozidna ograda natkrita granjem ili prućem u koju se sklanja stoka
kovertür, -ürä m. — 1. jutena prostirka za sušenje plodina 2. grubi pokrivač za krevet
kozläk, -äka m. — vukodlak, v. *kodläk*
krämpus m. — đavao (koji ide sa sv. Nikolom i kažnjava zločestu djecu)
krejänat, *krejönta*, *krejönto* (krejönti) prid. — uljudan, pažljiv
krëola f. — vrsta plesa
krilö n. — 1. krilo, 2. skut
křka f. — borova kora (upotrebljava se za maštenje mreža)
krnevalüša f. — žena karnevalova
kröcula f. — štaka
krök m. — korak
krök m. — konopac kojim se opašu ribari kad vuku mrežu na kraj
krösna n. pl. — tkalački stan, razboj
kröstule f. pl.; v. *hrstule*
kröviti, *krövin*. nesvrš. — topiti
kriöl, *krtolä* m. — okrugla košara s povrjeslom
kriölicic m. — mali kntol
küc, *küca* m. — vrsta loze i bijeloga trpkoga grožđa
kućin, *kućina* m. — pas
kudija f. — preslica
külin m. — vrsta djevanice
kunkün, -ünä m. — kovrtanj, spletena pundža na zatiljku
kuntentät se, *kuntentön se* svrš. — zadovoljiti se
kunjëra f. — usjek, proćjep u kamenu
küpa f. — 1. krovni crijep, 2. boja u igri na karte, 3. huhor
küpljenica f. — otpala maslina koju valja küpiti
kurajön, -a, -o (kurajöni) prid. — srćan, odvažan
kürba m., f. — bludnik, bludnica
kürbarin m. — bludnik
kuröt m. — župnik
kušin m. — jastuk
kütal, *kütla* m. — kućljača, velika žlica
kužina f. — kuhinja
kvärat, *kvörta* m. — četvrt (mjera)
kvasina f. — ocat
kvatropäš / *kvatropäši* m. — vrsta plesa
kvintöl, -ölä m. kvintal, metrička centa
kvöjka f. — vrsta plesa
läc, *läca* m. — laso, vrsta omće (pri hvatanju konja)
lagumät, *lagumön* svrš. — minirati
lagumini m. pl. — konzervirano, suho povrće
läja svićarica f. — ribarski brod s jãrbolom i veslima
lämat, *lämon*, nesvrš. — lamatati
lampijün, -ünä m. — lampion, petrolejska svjetiljka sa staklenim cilindrom
lancün, -ünä m. — plahta
lavurät, *lavurön* nesvrš. — raditi, obrađivati
läza f. — otvor u ogradi, tora, prolaz; v. *löza*
lazanjäda f. — vrsta plesa
lazänje f. pl. — široki rezanci, lazanje
lëk m. — olijni kamen u igri »na ligo«
lemözina f. — milodar, milostinja
lenjöm, *lenjäma* m. — drveni građevni materijal
leü n. — vratašca, ulaz u košnicu
lëut m. — ribarski brod s jednim jarbolom bez floka
levönda f. — lavanda (stabljika i ulje)
libän / *libön*, *libäna* m. — debeli konop kojim se opaše drop u tijesku
librica f. — funta, pola kilograma
lignjarić m. — drveni mamac za riće poput šipke na koju se nadjene bukva ili se omota bijelom krpom
lindön, *lindönä* m. — tekućina za raskuživanje
lira f. — lira, kordofoni instrument; ima: *körde*, *dušicu*, *čëšaj*, *kavije*. Otvori su *öka*, a gudało je *arkët* (Murvice). Lira *zvonit*
loćnjök, -ökä m. — samocijed, najkvalitetnije ulje koje se bez tiještenja iscijedi iz maslinova tiješta

löger m. — brod s dva jarbola i nosivo-
 sti oko 14—16 vagona
lopiža f. — oveći široki zemljani lonac
loza f. v. **lāza**
lozā f. — 1. loza, 2. temeljna nažlijeblje-
 na šipka na tijesku
lozovača f. — rakija dropica
lūbāc, **lūjca** m. — cilindrična naprava,
 kalup, za oblikovanje sira
lūč **lūča** m. — smolasta sredina borova
 drva, dobro gori pa se upotrebljava
 za rasvjetu i kod ribolova na svijecu
lūg, **lūgā** m. — pepeo, bolest na lozi
lumbrēla f. — kišobran
lumēta f. — mjedeno prijenosno kan-
 dilo s više nosaka
lumīn m. — vrsta svijeece na ulje, kan-
 dilo
lumīnōrij m. — vrsta krovne mansarde;
 povišeni dio potkrovlja s prozorom
māca f. — mlat težak 12 kg (upotreblja-
 va se u kamenolomu)
māhrāma f. — marama, pokrivalo za
 glavu
mākina f. — 1. šivaći stroj, 2. prostor i
 sav postroj za preradu maslina
manevrāt, **manevrōn** nesvrš. — uprav-
 ljati (npr. brodom), manevrirati
māpa f. — 1. katastarski list, 2. drveni
 svod nad ognjištem spojen s dimnja-
 kom, v. **nāpa**
marangūn, **-ūnā** m. — drvodjelac
marāška f. — vrsta višnje
marijōna f. — velika poluga u kameno-
 lomu, teška oko 110 kg
marītiman, **-mna**, **-mno** prid. — koji živi
 od pomorstva (mi smo ljudi maritim-
 ni)
māso n. — maslac, skorup
māst, **mastā** m. — mošt, zgniječeno gro-
 žđe
maškalič m. — oderana i očišćena ovčja
 koža
maškarāt, **maškarōn**, nesvrš. — 1. šmin-
 kati, 2. činiti (koga maškarom
maškin, **-inā** m. — trnokop, kramp
maškināt, **maškinōn**, nesvrš. — 1. raditi
 mašklinom, 2. krčiti za vinograd
maštīl, **maštīla** m. — oveći kabao s ruč-
 kama sa strane
māštra f. — crna, korotna vrpca na kri-
 žu za sprovod
mašūr, **-ūrā** m. — koritasti sud za pre-
 mašanje usitnjene građe (zemlje, ka-
 menja)
matūn, **-ūnā** m. — opeka
māža f. — vrsta domaće torbe uprtnja-
 če izgrađene šarastim prugama
mažūrka f. — vrsta plesa

mečār, **-ārā** m. — gnječilac grožđa; v.
mečōr
mečilo n. — mjesto u vinogradu gdje se
 gnječi grožđe
mečōr, **-ōrā** v. **mečār**
mēdic m. — insekt koji napada masline
mēja f. — pristava, vlakna na pristranci-
 ma (pri terasastim obradama vinogra-
 da)
mekinjāča f. — pogača od mekinja ili
 posija
meritāt, **meritōn**, nesvrš. — zasluživati
mērlo n. — čipka
mēška f. — kolac s donjim zadebljanim
 krajem kojim se gnječi grožđe, v.
bāt
mēštar, **-tra** m. — 1. majstor; 2. učitelj
mēštrōvica f. — učiteljica
mētimo — recimo, pretpostavimo
mīgavica f. — mreža potezača za lov gi-
 ra i druge ribe u zimskim mjesecima
mīh m. — mijeh, mješina; v. **mišina**
mīja f. v. **amīja**
minēla f. — dažbina (koja se obično pla-
 čala uljem
mīok, **-a**, **-o** (mīoki) prid. — slabovidan
mīšarica f. — trapula, mišolovka
mišina f. v. **mīh**
mlātīt, **mlātīn**, nesvrš. — 1. mlatiti, 2.
 cijepom runiti klasje na gumnu
mlatōč, **-ōčā** m. — cijepac, mlatilac na
 gumnu
mlič, **mličā** m. — mlijječ; v. **mličnjok**
mličnjok m. — sok bijel kao mlijeko u
 travama i u voću; v. **mlič**
Mlōdo lito n. — Nova godina, v. **Novo**
lito
mōci m. pl. — 1. amalija; 2. relikvije
molāt se, **molōn se** svrš. — pustiti se
molfrīna f. — vrsta plesa
mōlo, **mōle** f. — djevojčica
mōntala f. — jelo od prženih zamućenih
 jaja
mortōr, **-ōrā** m. — stupa, mužar, sud s
 batom za drobljenje šećera, kave itd.
mōšnja f. — mahuna
mīčā f. — naziv za bijelu ovcu sa crnim
 mrljama po glavi
mriža f. — 1. mreža, 2. ribarska mreža,
 3. ribarska družina koja skupa lovi
 mrežom tratom
mīka f. — naziv za ovcu crna runa
mrnjāt, **mrnjen**, nesvrš. — rogoboriti,
 gundati prigovarati
mūjta pril. — besplatno
mūl, **mūlā** m. — gat, brodsko pristanište
mūlāc, **mūlca** m. — 1. nezakoniti dječak;
 2. deran; 3. izdanak na vočki (koji va-
 lja otruniti)

mulân, -âna m. — drvena ručka kojom se okretao gornji kamen na žrvnju
mulête, mulêt f. pl. — dvokraki žarač
mulîca f. — nezakonita djevojčica
mülâ, mülâ m. — baštard nastao križanjem kobile i magarca
mûra f. — igra izbacivanja prstiju i po-gađanja zbirâ
mûrga f. — uljni talog
mûznjâ f. — muženje

nagulozât se, nagulozôn se svrš. — na-sladiti se, namamiti se
nâjpôsli, pril. — napokon
nalûžît, nalûžîn, svrš. — premazati smje-som vode i pepela
nâmo, pril. — onamo
nâpa f. — drveni svod nad ognjištem spojen s dimnjakom, v. *mâpa*
nâpîlak, nâpîlka m. — piće
naposûmno, pril. — navlaš, uistinu, pra-vo, upravo itako
naprîtî, naprîtin svrš. — natovariti
nasprôvu, pril. — zašta, uistinu
nauçît, nauçîn, svrš. — naučiti, □ *na-uçît žlvo* — priučiti mlada neosedlana konja na rad
naûš (2. 1. imper. sg. od nauçît) — nau-çiti

nâuznok pril. — nauznak, naleđaške (npr. ležati)

nâv m. — veliki brod

navîstît, navîstin, svrš. — najaviti, obja-viti

navrçot, navrçen, nesvrš. — cijepiti, ka-lemiti (plênkon i piščôlkon)

nêš — neces

nevêra f. — nevrijeme, oluja

nî — nije

nîdra n. pl. — njedra

nîzvodno, pril. — nizbrdo, nadolje

noçnjâk, -âkâ m. v. *loçnjôk*

nôse, pril. — 1. matrag (pôj nôse); 2. pri-je (nôse gödišč)

novinât, novinôn nesvrš. — saditi vino-grad

Nôvo lîto n. — Nova godina, v. *Mlôdo lîto*

nožica f. — manji otvor na mješini (ko-jim se npr. natače vino u bukare), v. *nožnica*

nôžice, nôžic f. pl. — škare □ *nôžice od strîga* — škare za striženje ovaca

nožnica f. — manji otvor na mješini; v. *nožica*

obadôvât, obadôjen, nesvrš. — primati savjete, slušati

obazdrît, obazdrîn svrš. — objeti, obuh-vatiti (npr. pogledom, rukama)

obilît, obilin, svrš. — obojiti (npr. zido-ve), obrubiti (npr. koru sa trupca)

oblîštvo n. — fizionomija

obrçot, obrçen, nesvrš. — okretati (odi-jelo, stado)

oçitovot, oçitujen, nesvrš. — oçitovati, objaviti, razglasiti

ognjica f. — vrućica, temperatura, groz-nica

ôjç, ôjçden svr. — otići

olmêt m. — otpadak

onjûšic m. — škapular, amalija, moći

ôpok, -a, -o (ôpoki) prid. — opak, zločest

opôl, opôla m. — crvenkasto vino koje se još neuzavrelo odvoji od dropa i ostavi u bačvi da vrije (fermentira)

oprâvit oprâvin (komu što), svrš. — učî-niti (što)

opûta f. — uzica od životinjske kože

orâhovica f. — rakija dropica u kojoj su se namakali zeleni orasi

orços m. — mreža koja se rastvara u obliku zvana, a zatim steže pri zahva-tu plijena

organêt m. v. arganet

orkomarîn, orkomarina m. — mitološko biće u podmorju

ôrlâ f. — široko užljebljeno kameno pod-nožje maslinova mlina

ôrlo, ôrlota m. — orao

ôruje, ôrûjo n. — oruđe, alat

ôruje, osamôrît, osamôrîn svrš. — opremiti ko-nja (staviti mu samar, oglavu itd.)

ôšjobod m. — vrsta bodljikave trave

oškûtî se, oškûtim se, svrš. — zgrušati se kao škûta

(o)î, (o)tâ, (o)tô — taj, ta, to

oîdka f. — vino koje se prvo ispušta iz badnja, uscijedi se bez tiještenja

ôv — on

ovî — ovaj

ozôda, pril. — odstraga

pâlîca f. — 1. šiba, tanki štap, 2. mla-tilo na cijepu; v. *cîp*

pâlma / pâlma f. — posvećena maslino-va grančica (na Svîćnicu se dilu pâl-me)

palôc m. — palača

pançeta f. — osušena slanina

panðil, -îla m. — suknja

pâpê, pâpê (vok. pâpe) m. — t. ta

parîçôn, -â, -o prid. — pripremljen, pri-ređen

parît se, parî se — činiti se

p(a)rsûrica f. — tavica

pasût, pasôn, svrš. — proći

pašakajêna f. — morski ljudožder (veći od morskog psa)

pašarina f. — naknada za ispašu (plaćala se vlasniku pašnjaka po glavi blaga, a ugovarala se ispaša za vrijeme od Jurjeva do Jurjeva)
paščica f. — ukruženo maslinovo tijesto nakon tiještenja, komine
pašej -ēja m. — hodaljka, naprava u kojoj djeca uče hodati
pavēr, -ērā m. — stijenj, fitilj
pečnica f. — kućica u kojoj je krušna peć
peka f. — crepnja, crepulja, zvonoliki zemljani sud pod kojim se peče kruh; v. *čripnja*
pērgul m. — balkon
perkē, vez. — jer
persvadīt se, presvadīn se — privoljeti se
pēšnja f. — usna
pētromā(k)s — jaka petroletjska svjetiljka (služi kod ribolova na lađi svjećarici)
p(i)jeć f. — krušna peć
pijāca f. — mjesni trg, plokata
pijāt, pijāta m. — tanjur
pijātica f. — emajlirani sud (do 1 litre)
piplic m. — pile
pir m. — 1. svadba; 2. slavlje, gozba
pirnik, -ikā m. — sudionik na svadbi
pirōn m. — pirnik
piščōlak, piščōlka m. — cjevka kora za sviralu ili za kalemljenje
piškera f. — ribnjak
pištōla f. — 1. pištolj; 2. prednji prorez na hlačama
pitōnje n. — 1. pitanje; 2. zaruke (pōć na pitōnje; sinoć je u njih bilo pitōnje)
pivāc, pīca m. — 1. pijetao, 2. kamen na vrhu kućerka, vapnenice dimnjaka
pīz m. — uteg
plāca f. v. *tlāg*
plākūn, -ūnā m. — oveća ploča
plavāc, plavcā m. — vrsta loze, crnog grožđa i vina; □ *vēli plavāc* — loza plavca s grozdovima velikih bobulja, □ *mōli plavāc* — loza plavca s grozdovima malih bobulja
plēt m. — vuneni ogrtač
plivarica f. — vrsta ribarske mreže
plōčje, -o, n. — gumno
plōka f. — 1. ploča, 2. ploča kao stupica
plokāta f. — popločani trg
plōnerica f. — harmonika s dugmetastim dirkama
pōbuk — drvena motika zvonolikog završetka kojom se udara po moru i tje-
 ra ribu u saku mreže.
pōd pōda m. — 1. pod; 2. kat (kuća na dvō pōda)

podūšīt, podūšīn, svrš. — zadaviti, za-
 gušiti
pogāča f. — 1. pogača, 2. okrugli drveni poklopac na vinskom tijesku iznad dropa
Pogānica f. — ime ženskog zloduha
pogānin m. — 1. inovjerac; 2. bezvjerac
pogrančāt, pogrančōn, svrš. — ogrepsti
pōgreb m. — sutradan nakon zadušnice odlazak pokojniku na grob (na Bolu)
pogrēbje, -o n.; v. *pōgreb*
pogrūbiti, pogrūbin, svrš. — poružnjati
pōj (2. 1. imper. od pōć) — pođi
pokožlāčit se, pokožlāčīn se, svrš. — povukodlačiti se
pōkriv m. — poklopac
pōlka f. — pōlka pōlka liša □ *pōlka na katridu*, □ *pōlka šentāda*, □ *pōlka kol mōmo* □ *pōlka šentō*, □ *pōlka su četiri*, □ *pōlka šaltin* (vrste polke)
ponāra f. — niša na zidu kuća za odlaganje predmeta; v. *punāra*
pōnāt, pōnon, nesvrš. — motriti, slijediti
popēčak, popēška m. — žarač
poponica f. — vrsta mreže velikih oka
poprūg, -ūga m. — šarena vrpca od kostrijeti kojom se pričvršćuje samar na konju; izrađuju spona, putila i sl.
popūznut, popūznen, svrš. — pokliznuti (stvarno i moralno)
porazrīzot, porazrīžen svrš. — rasjeci, razrezati jedno za drugim
pōšta f. — 1. pošta; 2. lovište (ribe), 3. mjesto gdje se čeka divljač u lovu
potegāča f. — mreža potezača s dva kri-
 la i sakom u sredini za lov plave ribe
poteštōt m. — načelnik
potlehūšica f. — potleušica, prizemna kuća
pōtlin, pril. — poslije, nakon
potūc, potūčē svrš. — potući, uništiti (mpr. grōd potūčē lozjē i māšline; ko-
 zē potūčū bōb u vřtlu)
pōvodanj, pōvodnja m. — prolom obla-
 ka, jaka kiša
povonjāt, povonjon svrš. — pomirisati
pōvroz m. — ogra, ogrlica, konopac oko vrata (mpr. ovci) na koji se vješa zvon-
 ce
prāčica f. — pračka
prāvit mōj — okitili bor, vijence, granu i postaviti to djevojci uoči 1. svibnja
premānit se, premānin se — izmotavati se
prigatōrij m. — čistilište
prigodiščit, prigodiščin, svrš. — prijeći u drugu godinu
prihītīt, prihītīn, svr. — prebaciti
pr(i)pečak, pripejka m. — kruščić, koji

se daje vlasnici krušne peći kao nak-
nada za pečenje
pripoturnačina f. — vino što se dobije
pri ponovnim tiještenjem u tijesku
praprtit, *priprtin*, svrš. — pretovariti
(npr. konja, mazgu, magarca)
progucāt, *progucōn*, svrš. — progutati
prōh m. — 1. prah, prašina; 2. barut
prōpjo pril. — baš, naročito
prostica f. — vrsta mreže
prōsvit f. — ogranj, ivanjski krijes
prōsvita v. božićna prosvita
prošēcija f. — procesija
prōva f. — pramac
prōvjāt, *prōvjōn*, nesvrš. — pripovijedati
prožuknut, *prožuknē* svrš. — pokvariti
se, uskiseliti se (o mlijeku, jusi)
pršura f. — tava, tiganj
pršurāta f. — vrsta božićnog uštipka; v.
fritula
pršūt m. — sušena i dimljena šunka
pršutin m. — suho braveće stegno ili
pleće
pūk m. — pupak
pulēnta f. — 1. pura, kukuruzno brašno,
2. jelo od kukuruznog brašna
pūlic m. — mlado magare ili konjče
punāra f., v. *ponāra*
pūnta — 1. drvena motka, 2. rt, 3. upala
pluća
puntapēt m. — ukrasna kopča
pū(p)kovina f. — pupkovina
pūrā f. — 1. kukuruzno brašno, 2. jelo
od kukuruznog brašna
pūst, -a, -o (pūsti), prid. — 1. pust; 2. go-
lem; 3. mnogi (pl.: pūsti jūdi)
pūtilo n. — spona (za sputavanje prvih
nogu domaćih životinja kako ne bi
pobjegle daleko kad su same na paši)
račić m. — mali rt
rāfija f. — 1. kudjelja, stupa; 2. povjes-
mo, 3. kućine
raskomušōn, -a, -o prid. — raščešljan
raskrižāt, *raskrižōn*, svrš. — razrezati,
rasjeći ukršteno
raspītiti, *raspītiti*, svrš. — rastovariti
(npr. teret s konja)
rastēč, *rastēčan*, svrš. — upropastiti
(npr. imanje)
rāt m. — 1. rt, 2. vrh opanka
razbumbāt, *razbumbōn*, svrš. — nabub-
riti
razglavāt / *razoglavāt*, -lovōn, svrš. — 1.
skinuti ogavu; 2. rasprediti (konja)
rebambīt, *rebambin*, svrš. — podjetinji-
ti, šenuti umom
rebēka f. — veliki vuneni šal s resama,
četvrtasta oblika
rečina / *ročina* f. — naušnica
rēd / *riēd* m. — 1. red, poredak, 2. hrid,
živac kamen
rēdivoja m. — radnik koji predvodi u
nekom poslu (npr. pri kopaanju vino-
grada)
remēta m. — zvonar
remik m. — oputa, uzica od (bravlje)
kože
repōr m. — zaklon
ričōm, *ričāma* m. — ptica vabac (pri lo-
vu na ptice ili oželandi)
rodākva f. — rotkva (*Rophamus sati-
vus*)
rōg, *rōga* m. — 1. rog; 2. vrsta svirale
rōgacijūn f. — pokornička procesija
rogūša f. — pecivo s bajamima (božićni
kolač)
rōm, *rāma* m. — bakar
rōndor m. — čuvar, poljar
rōndikolo n. — kolo koje se igra(lo) na
Mlado ljeto
rōta f. — smjer
rōžōnj, *rōžnja* m. — ražanj
rudinā f. — čistina u kamenjaru
rumēnka f. — naziv za domaću životi-
nju crvenkaste dlake
sāja f. — čađ
sāka f. — vrećasto dno (u liku klina)
mreže potezače
sakētić m. — vrećica, □ *sakēit od vriće*
jutena vrećica
sakrēt m. — skriveno mjesto
sāla / *sōla* f. — 1. dvorana, 2. oveća so-
ba, nepregrađeni dio kata, 3. plesna
dvorana
salbūn, -ūnā m. — pijesak, pržina
saliz m. v. *šaliz*
sapēt, *sāpnēn*, svrš. — 1. sapeti (v. *spū-
iit*) 2. zakopčati
savūra f. — sitniji kamen, šljunak
sazūt, *sazūjen*, svrš. — izuti
Sēnsa n. pl. — Spasovo
siciljāna / *ciciljāna* f. — vrsta parovnog
plesa
sić m. — 1. metalni hamper, sud za
grabljenje vode, 2. mjera za tekućinu
(vino, ulje)
sidāje f. pl. — kamena sjedala
sidilo n. — kameno sjedalo
sinjāl, -ālā m. — znak, biljeg; v. *sinjōl*
sinjōl, -ōlā m. v. *sinjāl*
sipac m. — drveni mamac u liku sipe
sa svijetlećim očima
sirišće n. — sirište (dio osušena i očađe-
na želuca mladoga janjeta)
sirotova f. v. *sūrutva*
sise, *sis* f. pl. — 1. dojke, 2. oblik hljeba
poput dojki
skalāt, *skalōn*, svrš. — skinuti
skāle, *skōl* f. pl. — 1. stepenice, 2. ljestve

- skancija* f. — otvoreni zidni ormarić s policama za odlaganje suđa v. *škančija*
- skõns* m. — trzaj
- skrinja* f. — drveni sanduk za odlaganje robe; v. *škrinja*
- skužāt*, *skužõn*, svrš. — ispričati se
- slanūtāk*, *slanūlka* m. — vrsta sočiva (Cicer arietinum)
- slānut*, *slāne*, nesvrš. — prijati, biti u slast
- smrič*, *smriča* m. — smriječ (Juniperus oxidendrus)
- smūk* / *smūg* m. — primitivna naprava za vuču (sastoji se od dva oveća koca koji su pri vrhu spojeni, a na širim krajevima pričvršćeni klamfama)
- smūtica* f. — piće od mlijeka i vina; v. *hmūtica*
- šõcija* f. — inicijativni odbor za organiziranje (npr. kakve zabave)
- sočivica* f. — leća, vrsta sočiva
- šõha* f. — veliki račvasti kolac, poput vila
- sõlma* f. — plosnati drveni sud elipsasta dna, služi za prenošenje vode na konjima (i na ledima)
- sonjadūr*, -ūrā m. — svirač (na plesu)
- sovāt*, *sūjen*, nesvrš. — psovati
- spacetõvāt*, *spacetõjen* nesvrš. — četkati (npr. odijelo)
- spāra* f. — podmetak u liku koluta savijena od krpe ili sašivena i napunjena kostrijeti (stavi se pod teret koji se nosi na glavi)
- spica* f. prutić; v. *sprūjā*
- spīza* f. — 1. prehrana, hrana, 2. jelo, 3. prehrambene nabavke
- sploziv* m. — eksploziv, dinamit
- spõna* f. — spona, puto, putilo
- spõredo* pril. — uspored
- spõža* f. — nevjestica, mladenka
- spriā* f. — jajolika košara s povrijeslom
- sprūgā* f. — štapić na koji se nadjenu ulovljeni puževi
- sprūjā* f. — prutić, spruga; v. *spica*
- spūtīt*, *spūtīn*, svrš. — sputiti, sapeti (povezati skupa noge, ruke, noge i ruke)
- spūž*, -ūžā m. — 1. puž, 2. oblik hljeba nalik na puža
- stān* / *stõn* m. — pastirsko stanište
- stanica* f. — crkvena svijeća blagoslovljena na Cvjetnicu
- stānīnā* f. — zapušteno (a prije obrađivano) zemljište, ugar, utrina
- starovīnski*, -a, -o prid. — drevan, staromodan
- stāvīt*, *stāvīn*, svrš. — staviti
- *stāvīt ime* — nadjeti ime
- stēla* f. — brod s jarbolom i nosivošću od 1 do 2 vagona
- stē(l)ja* f. — unutrašnja postava sedla ili samara (u koji je nabita ražena slama)
- stēsniit*, -a, -o prid. — stiješnjen
- stõjāt*, *stõjīn*, nesvrš. — stajati
- stõnje*, -o, n. — imanje, posjed, imetak
- strānā* f. v. *strõnā*
- strāvinā* f. — urok, a prepoznaje se kod djeteta jer ono ima zelenu stolicu
- strgõc*, -õcā m. — alatka za odstranjivanje (struganjem) stare kore na maslinovim granama
- strič*, *strižen*, nesvrš. — 1. rezati škarama, 2. šišati, 3. odstranjivati vunu i kostrijet s ovaca i koza
- striža* f. — 1. striženje (ovaca), 2. vrijeme kad se to radi
- strõnā* f. — 1. strana, 2. pristranak, obronak; v. *strānā*
- stūc*, *stūcēn*, svrš. — istući, zdrobiti
- stūpa* f.; v. *rāfija*
- sudbinā* f. — 1. sudbina; 2. parnica
- sūka* f. — mali konopac od kostrijeti (dug 1 m)
- sukānac*, *sakõnca* m. — sukneni pokrivač za krevet
- suknjēnka* f. v. *suknjenjāča*
- suknjenjāča* f. — veća igla za krpanje sukna; v. *suknjenka*
- supijāča* f. — 1. vrsta velike rupičaste žlice; 2. (u prenesenom značenju) moralno propala djevojka; v. *šupijāča*
- surõl* / *sulõr*, -õrā n. — shod
- sūrõtva* f. v. *sūrūtva*
- sūrūtva* f. — tekućina koja ostaje nakon zgrušanja skute
- sušica* f. — otpala suha maslinova bobulja
- svāča* f. — svatovi
- svāk*, -āka, āko (svāki) prid. — svaki, svatko
- svekolīko* — sve
- svičālo* n. — 1. svjetiljka, 2. izvor svjetla
- svilāc*, *svilca*, m. — oveća roguša
- svičõlak*, *svičõlka* m. — krijesnica (insekt), v. *sviçorak*
- sviçõr*, -õrā m. — ribar koji lovi na svijeću
- sviçõrāk*, *sviçõnka* m. — krijesnica v. *sviçõlak*
- svilnica* f. — potrbusnica, placenta
- svirāk*, *svinka* m. — zviždaljka
- svitnjok* m. — ivanjski krijes
- svoltāt*, *svoltõn*, svrš. — presvoditi, učiniti svod

- šaliž m. — četverouglasti kamen za pločavanje (konoba, kuhinja, dvorišta...) v. *saliz*
- šafin m. — vrsta tkanine
- šavot, šajen, nesvrš. — slati
- šćavina f. — deka
- šćirkinja f. — 1. nerotkinja, 2. jalovica (pejorat)
- šćop, -opà m. — štap (obični, pastirski, biskupski)
- ščula f. — ojevanica (kost)
- šempja m. f. — budala
- šerabòško m. — vrsta plesa
- šerenàda f. — smiješna gesta
- šerjast, -a, -o prid. — nastran
- šest m. — način, sklad, grimasa, kretnja
- šesula f. — ispolac
- šijavac, -ovca m. — 1. koji vozi krmom, 2. veslač na svjećarici
- šjalpa / šjólpa f. — šal
- šjalpèta f. — kravata
- škafèt m. — ladica
- škafetìn m. — manja, finija ladica
- škafòl, -òlà m. — drvena prostinka za sušenje voća
- škaldalèt m. v. *skandalèt*
- škaldìn m. — grijalica za ruke na ugljen
- škancija f., v. *skancija*
- škandalèt m. — grijalica (poput glačala) za krevet, v. *škaldalèt*
- škanjòta f. — krušac u koji je dodano ulje
- škapulòr, -òrà m. — svetačke moći
- škartòc m. — papirnata vrećica
- škùna f. — leđa
- škòšte — skočite
- škrapòjka f. — čegrtaljka
- škrinja f. v. *skrinja*
- škròva f. — golemi zavrtanj
- škršit, škršin i svrš. — satrti, salomiti
- škùna f. — brod s dva jarbola s križstem i nosivošću 18—22 vagona
- škùra f. — kapak na prozoru
- škùta f. — bijela zgrušana masa s obranog mljeka
- šòlad, šòlda m. — 1. solad (vrsta novca); 2. novac (nimon šoldi)
- šòràt, šòron, nesvrš. — šarati, neuredno pisati
- šošica f. — mala soha, tanki račvasti kolac
- šotàna f. — podsuknja
- šòtić / šòtiš m. — vrsta parnog plesa; □
- šòtiš injuli, □ šòtiš dùpli
- šòto pril. — ispod
- šotokàpo, šotokàpoťa m. — zamjenik (voditelja, redatelja...)
- špila f. — fibula, ukrasna kopča
- špirit m. — 1. alkohol, 2. prva rakija
- koja proteče iz kotla s visokim postotkom alkohola
- špòrta f. — okrugla pletena vrećica u kojoj se tijesti maslinovo tijesto
- špòrtòš, -òša m. — izrađivač špòrta
- špuntìn m. — uzključeno vino, □ pòc na špuntìn — pokvariti se (o vinu)
- špurtèl, -èla m. — mrežasta vrećica na motki
- štèrika f. — parafinska svijeća, štèrika od kandolòre (svijeća koja se blagoslovi na Svijećnicu)
- štít, štijen, nesvrš. — čitati
- štòp m. — komad crnog platna ili vrpce izvješene kad je u kući mrtvac
- štràngulìn m. — vrsta poluge
- štrukàvət, štrukàjen, nesvrš. — sažimati, iscjeđivati (npr. limùn)
- šudàr / šudòr m. — rubac
- šufit m. — potkrovlje, tavan
- šumprèš m. — glačalo
- šupijàča f. v. *supijàča*
- šuškot, šuškon, nesvrš. — larmati, bučiti
- šušùr m. — žamor
- tajènta f. — zidarski čekić
- tajig, -iga m. — ogrà, ogrlica, drvena povrazača za vješanje zvonca (oko vrata ovce i koze)
- tàngòvət, tàngòjen, nesvrš. — bojiti, mastiti (npr. platno mrežu, sukno)
- tapùn, -unà m. — čep (s gornje strane bačve)
- tavulìn m. — sobni stočić
- tèča f. — zdjela
- tejiğ, -iga m. v. *tajig*
- telarùša f. — vrsta tamne tkanine
- telesò m. — tijelo, leš
- tènda f. — prostirka
- tèndelina f. — finija prostirka
- težòk, -òkà, m. — zemljoradnik
- tì, tà, tò zamj. — taj, ta, to; v. otì
- tì — htio
- tìbet m. — vrsta pamučne tkanine
- tìkva f. — 1. tikva; 2. glava (figurativno)
- tiràt, tiròn, svrš. — povući, rastegnuti
- tìsto m. — 1. tijesto, 2. samljevena smjesa maslina
- tlàg / tlòg m. — udloga, drvce za imobilizaciju slomljena uda (ruke i noge)
- tòc m. — okrugao kamen za mljevenje maslina
- tojig, -iga m. v. *tajig*
- tòlitar, tòlitra m. — drveni sud sadrži ne jednog hektolitra
- tomàšnica f. — zamka, omča (konopčić za lov na ptice)
- tòr m. — ograda u suhozidu okrugla oblika za sklanjanje stoke

- tornjät / turnjät, -njön, nesvrš.* — tiještiti (na tijesku za grožđe)
- tovör, tovära m.* — magarac
- trabäkul m.* — brod s dva jarbola i nosivosti 2—3 vagona
- tradit, tradin, nesvrš.* — 1. izdati; 2. pokvariti; 3. ne uspjeti
- träna f.* — vrsta čvrste špage (služi kao povraz u ribolovu i kao libela u građevinarstvu)
- träje f. pl. v. čivire*
- trajtamēnat, -mēnta m.* — čašćenje (u povodu kojeg događaja)
- träpanj, träpnja m.* — veliko dlijeto za bušenje kamena
- travarica f.* — rakija dropica, lozovača s okusom aromatičnog bilja
- travērsa* — pregača
- trēfit, trēfin, svrš.* — 1. susresti; 2. pogoditi
- trekräljska vodä f.* — blagoslovljena voda (na Vodokršću)
- trgäc, trgäcä m.* — berač grožđa u jezmavi, v. *trgöc*
- trgöc, -öcä m. v. trgäc*
- třgot, třgon, nesvrš.* — brati grožđe
- tribit, tribin, nesvrš.* — 1. trijebiti (grah, zelje), 2. skupljati odstranjivati kamenje na okrcenu zemljištu, na putovima i sl.
- trinoe, -gih f. pl.* — tronožac na koji se meće lonac na ognjištu
- tripije f. pl. v. trinoge*
- trit, tären, nesvrš.* — 1. trti, 2. trljati (trljanjem izažimati ulje iz maslinova tijesta koje je u vrećama)
- trljäca f.* — željezna brana
- trök m.* — špag
- tronöžac, tronöjca m.* — prirodno tronožno sjedalo
- třsti, trstiju f. pl.* — rešetkaste ograde oko tijeska za grožđe
- trtajün, -ünä m.* — mala drvena šipka oko koje se namota sukna da se čvrsto zaveže mijeh (s vinom)
- trüjät se, trüjon se, nesvrš.* — imati porođajne bolove
- trümba ol kore f.* — aerofoni instrument (konusnog oblika od jasenove kore i piska od lista javora ili bršljana)
- trupica f.* — trupac, izdjelan panj kao sjedalo
- trvit, trvin, nesvrš.* — 1. trviti, runiti klasje, zrnje iz mahuna, kukuruzno zrnje sa klipova
- tüjäk, tüjka m. v. töc*
- tüjät, tüjon, nesvrš.* — valjati (npr. bačvu, buću...)
- tujävca, tujävca m.* — žlijeb u kojem se toćem melju masline
- tumbät, tumbön, svrš.* — bacati
- türan, türna m.* — tijesak za vino
- türät, türon, nesvrš.* — gurati
- turnaščina f.* — istiješteno vino u sudu pod tijeskom
- türta f.* — 1. torta, 2. oblik hljeba u liku torte
- učēlak, učēlka m.* — zabat kuće
- ufätit se, ufätin se* — dohvatiti se, □
- ufätit se meštrövice* — udvarati učiteljici
- ugläc m.* — ugaoni kamen
- ugnjēvje, -o, n.* — ugljen
- ukösit, ukösin* — ureći
- ulär / ulör, -örä m.* — konopac na oglavi
- ültim m.* — posljednji dan
- unamorät se, unamorön se, svr.* — zaljubiti se
- ünjul, -a, -o (ünjuli) prid. v. injul*
- urēcen, -a, -o* — 1. ugovoren; 2. učaran, uklet
- urēdit, urēdin, svrš.* — 1. urediti; 2. srediti
- urökjiv, -a, -o* — učarljiv (npr. oko)
- uspomogänje m.* — zajmica, ispomaganje (u poslu)
- usträvit, usträvin, svrš.* — ukleti, učarati
- üšce n.* — 1. ušće, 2. veći otvor na mijehu kroz koji se nalijeva tekućina u mijeh i izljevava iz mijeha
- utröbica f.* — jetra
- uzgönica f.* — žgaravica
- üživo pril* — □ *grödit üživo* — graditi kamenjem s pomoću žbuke
- välcer m.* — valcer, □ *välcer slävo* — domaći valcer
- vänka pril.* — van, vani
- väž m.* — limenka
- velēta f.* — veo
- versät, versön, nesvrš.* — pjevati u versima (serenadu ili mladencima na piju)
- versovijēn m.* — vrsta plesa
- vēšta f.* — haljina
- vēž m.* — vrbovo šiblje, kojim se pletu košare
- vidrijöl m.* — vitriol, modra galica; v. *vidrijöla*
- vidrijöla f.* — vitrijol, v. *vidrijöl*
- vilica f.* — račvasti kočić za podupiranje loze
- vilöta / avilöta f.* — vrsta plesa
- vinoriz m.* — mali srpoliki kosir za obrezivanje loze
- vinotöka f.* — omanji plitki sud od drvenih dužica sa oko 120 l.

- virit*, *virin*, nesvrš. — skrivečki proma-
brati
viš — vidiš
višć m. — ljepilo kojim se hvataju ptice
(pravi se od imelinih bobica, mlječa
i sl.)
vitalac, *vitalca* m. — vrsta jela (pečena
janjeća iznutrica: jetra, pluća omota-
na crijevima i prekrita potrbušnicom
mladog janjeta ili kozleta)
vite — vidite
vizjera f. — nagubica, maska, v. *bižera*
vladät, *vlödon* (s *kín*) nesvrš. — krotiti
(koga), zapovijedati
voda f. — 1. voda, 2. □ *kröv na dví*
vöde — dvopločni krov
vöde, pril. — ovdje
Vodokršće n. — Blagdan sv. Triju kra-
ljeva
völat, *vöлта* m. — svod
vönj, *vönja* m. — miris
vražni, -o, -o prid. — vražji, đavlji
vřba f. — naziv za domaću životinju cr-
norumene dlake
vrbänjac, *vrbänjca* m. — vrsta loze i
crnog grožđa
vřčina f. — noćna posuda
vřit m. — zemljišna mjera (28 x 28 m)
vřš(n)jak, -äkä m. — ljevasti ulaz u
vršu
zabranövät, *zabranöjen*, nesvrš. — bra-
nom ravnati, sitniti uzoranu zemlju
zaglögolit, *zaglögolin*, svrš. — zaglogolja-
ti
zakrakunät, *zakrakunön*, svrš. — zatvo-
riti zasunom
zamètnut, *zamètnen*, svr. — zbaciti, □
zamètnut nevëra — početi oluja
zamistö pril. — namjesto
zapasövät, *zapasöjen*, nesvrš. — zapasi-
vati (npr. mrežom)
zarjěcmot se, *zarjěcmön se* — porječka-
ti se
zastříc, *zastřizžen*, svrš. — zarezati (ška-
rama)
zadržët, *zadržén* svrš. — početi žderati,
pasti travu
zdünut, *zdünen*, svrš. — ugasito, udunuti
zëb f. — zeb, rast, *pöc ü zeb* — zë-
bati
zíkva f. — kolijevka
zlätö n. — 1. zlato; 2. zlatnina
zlë öči — urokljive öči
zöjmica f. — ispomaganje u poslu
zúb m. — 1. zub, 2. konzola
zvzdä f. — 1. zvijezda; 2. *zvzdä na*
glövi — zakovršani rast kose na vrhu
tjemena
zvonit, *zvonin*, nesvrš. — 1. zvoniti; 2.
svirati koji glazbeni instrumenat
žalovat se, *žalujen se*, nesvrš. — izraziti
sućut
žära f. — vaza, amfora
žät, *žänjen*, nesvrš. — žeti
žbrül, -üla m. — puževi nadjeveni na
sprugi
žëja f. — 1. želja; 2. madež, crvenilo
(koje nastaje u djeteta zato što se
majka, dok ga je nosila, nećeg zaže-
ljela i pritom se uhvatila za onaj dio
tijela, gdje je ostalo crvenilo u dje-
teta)
žëp, *žëpä* m. — džep
žëžin m. — dan uöči
živinä f. — domaće tegleće životinje
živo, *živega* n. — tegleća domaća živo-
tinja
živöt, *životä* m. — 1. tijelo; 2. biografi-
ja; 3. življenje; 4. način življenja; 5.
stas
žřna n. pl. — žrvanj, ručni mlin za žito,
□ *görnja žřna* — gornji pokretni ka-
men na žrvnju, □ *dölnja žřna* — do-
nji nepomični kamen na žrvnju.
žurnäta f. — 1. dan od jutra do večeri;
2. nadnica